

■ Акцэнт на здароўе

«Я ПРЫЗАДУМАЎСЯ...»

Наваполацкія «Маці супраць наркотыкаў» дзейнічаюць...

Перамагчы алкагольную або наркатычную залежнасць можна. Шанцы павялічваюцца, калі звяртаешся па дапамогу. У 22 гарадах краіны працуе Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне «Маці супраць наркотыкаў». Шмат гадоў таму менавіта мамы ўключыліся ў барацьбу за сваіх дзяцей, якія ўжывалі зелле. Стварыла арганізацыю ў Мінску Алена Пісарэнка, сын якой быў у залежнасці. Аднак паступова да суполкі пачалі далучацца бацькі і алказалежных дзяцей. Яны збіраліся ў групы ўзаемадапамогі, абмяркоўвалі набалелае. Сапраўды, у выпадку такіх цяжкіх залежнасцяў, як алкагольная і наркатычная, першымі біць трывогу пачынаюць сузалежныя сваякі, як правіла, маці і жонкі. Бо самі залежныя — сын, муж — проста не здольны крытычна ацэньваць свае паводзіны (такія спецыфіка псіхічнага захворвання, да якога адносяцца алкагалізм і наркаманія).

вае дзіця ўзяла пад часовую апеку і Любоў Булгакава, якая аформіла разам з мужам прыёмную сям'ю. Бацькі-выпівохі абавязаны тым часам наведваць урача-нарколага і групу ўзаемадапамогі пры сацыяльна-педагагічным цэнтры.

У апошнія гады «Маці супраць наркотыкаў» працавалі і ў лячэбна-працоўным прафілакторыі, які да нядаўняга часу існаваў у горадзе. Некаторыя ўдзельнікі дзвюх груп урэшце здолелі адаптавацца да цвярозага жыцця — вярнуўшыся па месцы свайго пастаяннага пражывання, уладкаваліся на работу, завялі сем'і. Той, хто вырваўся з залежнасці сам, як правіла, застаецца дапамагаць іншым, бо адаптацыя да новага жыцця прадугледжвае і патрабаванне над тым, хто толькі спрабуе. Сёння лячэбна-працоўны прафілакторый у Наваполацку закрыты. Аднак «Маці супраць наркотыкаў» маюць намер аднавіць сваю работу са знявольнымі, якія маюць залежнасці. Пакуль яны адбываюць пакаранне, ім прапануецца толькі кансультацыйная дапамога, а пасля вызвалення ахвотныя могуць адправіцца на рэабілітацыю.

— Па запыце любой нашай установы адукацыі, пачынаючы са школ і заканчваючы Полацкім дзяржаўным універсітэтам, асабіста я праводжу спецыяльныя інтэрактыўныя заняткі па тэме залежнасцяў ад тытуню, алкаголю і наркотыкаў, — тлумачыць Любоў Леанідаўна. — Пасля адной з апошніх сустрэч з першакурснікамі па традыцыі было прапанавана ацаніць каштоўнасць атрыманай інфармацыі.

Дарэчы, для сузалежных вельмі важным аказваецца гаварыць сабе «стоп!» кожны раз, калі захочацца вырашыць праблему залежнага. А праблемы ў яго ёсць, ды яшчэ колькі! З работы такіх рана ці позна выганяюць, грошай ім пастаянна не хапае, здароўя не дадаецца, сям'я распадаецца. То правы на ваджэнне адабралі, то пабіўся з некім... Унутранай матывацыі ў хворага на алкагалізм/наркаманію няма ніякай — псіхаактыўнае рэчыва робіць так, каб чалавека цікавіла толькі само гэта рэчыва. Таму варта прыбягаць да матывацыі знешняй — складанне пратаколаў, прызначэнне штрафаў, пазбаўленне бацькоўскіх правоў, накіраванне ў лячэбна-працоўны прафілакторый... Часам адно пазбаўленне залежнага ўсякай матэрыяльнай падтрымкі штурхае яго на пошук паратунку. Руку дапамогі працягваюць сёння тыя ж грамадскія арганізацыі, дзе ўсё ананімна і добраахвотна.

— На нумар +375 29 512 97 87 нам звоняць сваякі, якіх мы запрашаем на групу менавіта для сузалежных, — кожны чацвер, з 19 да 21 гадзіны, — расказвае старшыня наваполацкага гарадскога аддзялення Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Маці супраць наркотыкаў» Любоў БУЛГАКАВА. — З Полацка нават часам прыязджаюць маці з бацькамі залежнага сына. Гэтыя сустрэчы неабходны, каб навучыцца праймальным паводзінам з хворым сваяком, і практыка паказвае, што як толькі мы пачынаем ратаваць сябе, то адначасова ратуем і залежнага. Хоць апошняму, безумоўна, патрабуецца спецыфічная дапамога — напрыклад, медыцынская,

Як правіла, падлеткі пішуць, што сэнс у гэтым адназначна ёсць. У адной школе хлопец нека напісаў: «Я думаю, што ў 16 гадоў пакаштую ўсё, але дзякуй, што папярэдзілі». Наогул меркаванні розныя, нехта напісаў, што «не варта рабіць рэзкія вывады пра чалавека, які выпіў піва, але не злоўжывае. Не лічу, што ён адразу становіцца дэградарантам і будучыні ў яго няма». Або вось: «Для мяне заняткі ніякай ролі не сыгралі, бо я ніколі нічога не ўжывала і ўжываць не збіраюся», «Нічога новага не даведаўся, усё, што мы і ведалі», «З задавальненнем паслухала б яшчэ», «Прызадумайся, каб кінучу курцы»...

Уводныя заняткі для школьнікаў рознага ўзросту называюцца «Усё пачынаецца з малага». Што радуе нас летам і чаго няма ўжо восенню, зімой? — пытаецца спачатку Любоў Леанідаўна ў аўдыторыі. Пасля невялічкай падказкі дзеці здагадваюцца, што размова пра кветкі. А што трэба, каб яны раслі? Дзеці пералічваюць: паліваць, падкормліваць, каб сонца грэла. Рэдка хто здагадаецца назваць барацьбу з пустазеллем, але менавіта да гэтай думкі і важна падвесці, каб перайсці да галоўнага: а што ў нашым жыцці ёсць пустазелле? Што перашкаджае чалавеку нармальна жыць і развівацца? І дзеці здагадваюцца, што гэта тытунь, алкаголь і наркотыкі.

Тэма перадачы ВІЧ-інфекцыі не абыходзіцца без гульні, яна называецца «Аўтограф». Школьнікам раздаюцца паперкі, якія трэба перадаваць адно аднаму, каб пакідаць свае аўтографы. Напрыканцы вядучы просіць падняцца таго, каму дасталася паперка з чырвонай кропкай на адваротным баку. Так дзеці вучацца разумець, што чыста знешне ніколі не зразумееш, што ў чалавека ёсць інфекцыя. А яна тым часам распаўсюдзілася.

— Я кажу і аб тым, што верагоднасць заражэння адна — пры тых жа сексуальных кантактах яна не надта вялікая, аднак статыстыка колькасці выпадкаў указвае на тое, што большасць выпадкаў перадачы інфекцыі адбываецца менавіта палавым шляхам, — заўважае Любоў Леанідаўна. — Пра чысціню стасункаў паміж маладымі людзьмі можна расказаць праз нейкія зразумелыя ўсім рэчы. Прапаную, напрыклад, задумацца, чаму ніхто з нас не купіў бы ўжо адкрыты калісьці ёгурт?

Супрацоўнікі «Маці супраць наркотыкаў» займаюцца прафілактыкай перадачы палавых інфекцый

На Віцебшчыне...

✓ усяго зарэгістравана звыш 1200 выпадкаў ВІЧ-інфекцыі (з ВІЧ жывуць 933 чалавекі);

✓ доля заражэння ВІЧ праз палавы шлях складала сёлета 95 працэнтаў;

✓ найбольшая колькасць выпадкаў зарэгістравана ў Лёзненскім, Талачынскім, Полацкім, Гарадоцкім, Бешанковіцкім, Віцебскім, Расонскім, Дубровенскім раёнах і Віцебску.

У Наваполацку...

✓ 68 чалавек жывуць зараз з ВІЧ (а ўсяго было зарэгістравана 79 выпадкаў);

✓ у апошнія гады пераважае палавы шлях перадачы (фактычна 100 працэнтаў выпадкаў);

✓ у полі зроку ўрачоў-нарколагаў псіханеўралогічнага дыспансера Наваполацкай цэнтральнай гарадской бальніцы — 72 афіцыйныя наркаспажывуцы і 1382 пацыенты з сіндромам алкагольнай залежнасці.

і сярод прадстаўніц секс-бізнесу — на шашы, стаянках, прыдарожных кафэ дзяўчынам раздаюць інфармацыйныя матэрыялы, дзе пазначаны магчымасці ананімнага бясплатнага медыцынскага абследавання, у тым ліку на ВІЧ па сліне за 15 хвілін. Абследавана такім чынам ужо каля 200 жанчын, адной з якіх — са становішчам вынікам — арганізавалі сацыяльнае суправаджэнне да ўрачоў-інфекцыяніста для далейшага абследавання.

У арганізацыі працуе і **ананімны кансультацыйны кабінет (вул. Калініна, 5, тэлефон «гарачай» лініі: +375 29 523 68 69)**, у якім праводзіцца работа са спажывацямі ін'екцыйных наркотыкаў і людзей, якія маюць беспарадкавыя палавыя сувязі, па фарміраванні ў іх адказнага стаўлення да свайго здароўя. Наладжаны тут і абмен шпрыцаў для нарказалежных. А з 2014 года дзейнічае сумесны праект арганізацыі «Маці супраць наркотыкаў» і **Цэнтра дружалюбнага стаўлення да падлеткаў «Дыялог», які размяшчаецца на базе дзіцячай паліклінікі (тэл. +375 214 51 90 90)**. Звяртацца сюды могуць не толькі тыя, каму да 18 гадоў, але і крыху старэйшыя — каб атрымаць кансультацыю спецыяліста, прайсці тэст на ВІЧ. Сёлета гэта ўжо зрабілі 47 падлеткаў

■ Дабрачыннасць анлайн

АД КОЖНАГА З НАС

ЮНІСЕФ і «Прыорбанк» запусцілі інавацыйны дабрачынны праект нацыянальнага маштабу. У найбліжэйшыя тры гады плануецца сабраць каля аднаго мільёна долараў. Стаць часткай глабальнай місіі можа кожны ахвотны.

Чым больш сродкаў удасца сабраць, тым лепш можна будзе рэалізаваць падтрымку сем'яў з дзецьмі — забяспечыць сацыяльнай і медыцынскай дапамогай па месцы жыхарства, стварыць альтэрнатыўныя формы сямейнага ўладкавання дзяцей-сірот, у тым ліку з інваліднасцю і асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, а таксама заняцца прафесійнай арыентацыяй падлеткаў, якія

пражываюць у інтэрнатах. Сабраныя грошы плануецца патраціць на адкрыццё дзясяткаў рэсурсных пакояў для дзяцей, падрыхтоўку школ для навучання дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця і інваліднасцю, дача апошнім магчымасці ўдзелу ў сацыяльным жыцці і прафесійнай дзейнасці, абсталяванне шэрагу дзіцячых дамоў сямейнага тыпу.

Доктар Рашэд Мустафа САРВАР, прадстаўнік ЮНІСЕФ у Рэспубліцы Беларусь, заўважае, што дабрачыннасць сёння — гэта пра сацыяльную культуру, пра разуменне таго, што дзеці маюць патрэбу не ў рэзавай дапамозе, а ў пастаяннай увазе. Сёння ў краіне каля 12 тысяч дзяцей жывуць у ін-

тэрнатах рознага тыпу, а значыць, не маюць доступу да клопату сям'і, адпаведных магчымасцяў для рэалізацыі ўласнага патэнцыялу. Тым часам каля 30 тысяч дзяцей з інваліднасцю, частка якіх выходзіць з тых жа інтэрнатных устаноў, маюць патрэбу ў інклюзіўнай адукацыі, і да гэтага павінны быць гатовыя мясцовыя таварыствы, заўважае **рэгіянальны дырэктар ЮНІСЕФ па Еўропе і Цэнтральнай Азіі Афшан ХАН**. Яна звяртае ўвагу і на тое, што Беларусі трэба далучацца да той паўсотні краін свету, дзе сёння для вырашэння глабальных задач эфектыўна выкарыстоўваецца карпарацыйнае сацыяльнае партнёрства.

Першым партнёрам праекта стаў найбуйнейшы прыватны банк Беларусі — «Прыорбанк», які з дапамогай перадавых плацежных тэхналогій аб'яднае дзеля добрай справы не толькі прыватных, але і карпарацыйных кліентаў у нацыянальным маштабе. Зрабіць ахвяраванні можна проста і хутка — праз мабільны банк, інтэрнэт-банк і банкаматы. Падрабязнасці на сайтах ЮНІСЕФ (www.unicef.by/prior-deti) і «Прыорбанка»

Матэрыялы падрыхтавала
Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by